

B9-0134/2023

13.2.2023

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų
pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį
dėl vienu metų nuo Rusijos invazijos į Ukrainą ir agresijos karo prieš ją
pradžios
(2023/2558(RSP))

**Anna Fotyga, Elżbieta Kruk, Jadwiga Wiśniewska, Zbigniew Kuźmiuk,
Roberts Zīle, Witold Jan Waszczykowski, Kosma Złotowski, Tomasz Piotr
Poręba, Andżelika Anna Możdżanowska, Eugen Jurzyca, Angel
Dzhambazki, Beata Mazurek, Veronika Vrecionová, Beata Szydło,
Hermann Tertsch, Anna Zalewska, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska,
Adam Bielan, Ryszard Czarnecki, Alexandr Vondra, Dominik Tarczyński,
Zdzisław Krasnodębski, Beata Kempa**
ECR frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl vienu metų nuo Rusijos invazijos į Ukrainą ir agresijos karo prieš ją pradžios (2023/2558(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas ir pranešimus dėl Ukrainos ir Rusijos,
 - atsižvelgdamas į Ukrainos paraišką įstoti į ES ir į vėlesnį sprendimą suteikti Ukrainai šalies kandidatės statusą,
 - atsižvelgdamas į JT konvenciją dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) Romos statutą,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją,
 - atsižvelgdamas į 1975 m. rugpjūčio 1 d. Helsinkio baigiamąjį aktą ir paskesnius dokumentus,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Rusijos Federacija, aktyviai remiama Baltarusijos diktatoriaus Aliksandro Lukašenkos, metus laiko tęsia neteisėtą, neišprovokuotą ir nepagrįstą agresijos karą prieš Ukrainą, kuris sustiprėjo 2022 m. vasario 24 d., bet prasidėjo jau 2014 m. nuo Krymo ir kai kurių Donecko ir Luhansko sričių okupacijos;
- B. kadangi dešimtys tūkstančių civilių gyventojų Ukrainoje jau yra nužudyti, kankinami, persekiojami, patiria seksualinę prievartą, yra pagrobti ar priverstinai perkelti; kadangi šis nežmoniškas Rusijos pajėgų ir jų įgaliotinių elgesys visiškai neatitinka tarptautinės humanitarinės teisės, yra karo nusikaltimai ir nusikaltimai žmoniškumui bei prilygsta genocidui; kadangi nuo 2022 m. spalio mėn. Rusija sąmoningai taikosi į Ukrainos civilinę ir ypatingos svarbos infrastruktūrą visoje šalyje, įskaitant branduolines jėgaines, siekdama terorizuoti gyventojus ir atkirsti šalį nuo dujų, elektros energijos, šildymo, vandens, interneto ir kitų pagrindinių prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, o tai ypač pražūtinga žiemą;
- C. kadangi bandydama Ukrainoje atlikti etninį valymą Rusija yra įvykdžiusi plataus masto žiaurius nusikaltimus, sistemingai ir tyčia žudo civilius gyventojus, vykdo masinius trėmimus, išveža perkeltų ukrainiečių vaikus į Rusiją ir užgrobinėja bei plėšia Ukrainos kultūrinį paveldą, siekdama sunaikinti bet kokius autentiškos Ukrainos nacionalinės tapatybės ženklus ir ištrinti Ukrainos kultūrą bei valstybingumą;
- D. kadangi ES patvirtino devynis sankcijų paketus, nukreiptus prieš Rusijos asmenis ir įmones, ir rengia dešimtąjį paketą; kadangi daugelis Vakarų įmonių taip pat nusprendė pasitraukti iš Rusijos rinkos, nors kai kurios nusprendė likti, daugiausia Vokietijos įmonių;

- E. kadangi, remiantis skaičiavimais, 2022 m. dėl Rusijos agresijos Ukraina prarado mažiausiai trečdalį savo bendrojo vidaus produkto ir iki 8 mln. žmonių pabėgo iš šalies, iš kurių apie 4,2 mln. prašė prieglobsčio ES valstybėse narėse, įskaitant daugiau kaip 1,5 mln. žmonių vien Lenkijoje; kadangi karas taip pat turėjo įtakos ES ir kitoms šalims, o didžiausia humanitarinės pagalbos ir pabėgėlių priėmimo išlaidų našta teko Lenkijai, be to, smarkiai išaugo energijos kainos ir infliacija;
- F. kadangi per pastaruosius 15 metų dėl savo imperinės politikos Rusija kas šešerius ar septynerius metus vykdė karus buvusiose Sovietų Sąjungos įtakos zonos, kenkdama siekiančioms išsivaduoti iš jos įtakos ir besivystančioms Pietų Kaukazo, Vidurinės Azijos ir Rytų Europos šalims, kartu militarizuodama savo pozicijas Arktyje, siekdama primesti Europai naują saugumo struktūrą;
- G. kadangi, nepaisant masinės mobilizacijos Rusijoje, dėl kurios ji gali tęsti agresyvų karą prieš Ukrainą, Rusija yra aktyviai dislokavusi kariuomenę visose teritorijose, kurios, Maskvos nuomone, yra strategiškai svarbios, visų pirma Pietų Osetijoje ir Abchazijoje, Kalnų Karabache, Kazachstane, Padniestrėje, Sirijoje, Viduržemio jūros regione, Afrikoje (pasitelkdama „Vagnerio grupę“), Lotynų Amerikoje ir Arktyje, dėl to kyla papildomų grėsmių scenarijų, kurių negalima atmesti;
- H. kadangi 2022 m. vasario 28 d. Ukraina pateikė paraišką dėl narystės ES, o 2022 m. birželio 23 d. Europos Vadovų Taryba Ukrainai suteikė šalies kandidatės statusą; kadangi 2022 m. gruodžio mėn. Taryba savo išvadose, ypač išvadose dėl plėtros ir stabilizacijos bei asociacijos proceso, pirmą kartą paminėjo Ukrainą;
- I. kadangi, Pasaulio banko duomenimis, Ukrainos ekonomika 2022 m. sumažėjo daugiau kaip 30 proc., o Rusijos – 3,5 proc; kadangi pasaulio ekonomika patiria labai didelį poveikį, nes naftos kainos greičiausiai toliau viršys 79 EUR už barelį, o dujų kainos ilgesnį laiką bus didesnės bent 50 proc., o bendras Rusijos ir Ukrainos metinis pasaulio kviečių eksportas (25 proc. viso eksporto) ir pasaulio saulėgrąžų aliejaus eksportas (28,9 proc. viso eksporto) labai sumažėjo, todėl visame pasaulyje šių prekių labai trūksta ir patiriamas maisto trūkumas;
- J. kadangi karas smarkiai sutrikdė pasaulines tiekimo grandines, įskaitant sausumos prekybos kelius tarp Europos ir Azijos, Bosforo sąsiaurį ir kelis kitus svarbius maršrutus, o Ukraina buvo priversta nutraukti komercinį krovinių gabenimą jūra; kadangi oro maršrutų per Rusiją sustabdymas labai apsunkino oro transportą; kadangi Pasaulio prekybos organizacijos 2022–2023 m. prekybos prognozėje teigiama, kad ekonomikos augimas sumažės nuo 4 proc. iki 3 proc., kai pasaulio ekonomika sunkiai atsigauja po COVID-19 pandemijos;
- K. kadangi dėl savo agresijos karo prieš Ukrainą ir vykdomos Ukrainos jūrų uostų blokados Rusijai tenka atsakomybė už pasaulinę aprūpinimo maistu krizę; kadangi nuo pat karo pradžios Rusija naudoja maistą ir badą kaip ginklą;
- L. kadangi įvairių apklausų rengėjų vertinimais, Rusijoje parama karui tebėra gana didelė: spalio mėn. apie 73 proc. apklaustų rusų pritarė Rusijos ginkluotųjų pajėgų veiksmams Ukrainoje, o apie 56 proc. apklaustųjų taip pat pritarė dalinei mobilizacijai; kadangi šiuos duomenis patvirtina tai, kad Rusijos Federacijoje vykdoma labai nedaug prieš karą nukreiptų veiksmų, o tai pasakytina ir apie rusų diasporą užsienyje, kuri turi visas

galimybes susipažinti su visa su agresijos karu susijusia informacija;

- M. kadangi daugelis tarptautinių subjektų pripažino Rusiją terorizmo rėmėja ir terorizmo priemonės naudojančia valstybe, o dabar reiktų imtis konkrečių priemonių; kadangi, kol Rusija bus imperinė valstybė, ji ir toliau kels nuolatinę agresijos grėsmę Europos žemyne ir nėra pagrindo manyti, kad Vladimiro Putino įpėdinis bus taikesnis;
- N. kadangi NATO ir pagrindiniai sąjungininkai, pvz., Jungtinės Valstijos ir Jungtinė Karalystė, atlieka labai svarbų vaidmenį koordinuojant ir vadovaujant pastangoms remti Ukrainą karinėmis priemonėmis ne tik ginklais, šaudmenimis ir įranga, bet ir žvalgyba bei duomenimis; kadangi vykstantis agresijos karas dar kartą patvirtina, kad svarbiausia Europos saugumui šalis tebėra Jungtinės Amerikos Valstijos, nes karas ir toliau atskleidžia gilius struktūrinius ES saugumo ir gynybos struktūros trūkumus ir nepriimtinius pajėgumų trūkumus; kadangi šie įvykiai išryškino Lenkijos, kaip gerbiamos ES ir NATO partnerės ir pagrindinio paramos Ukrainai centro, vaidmenį;
- O. kadangi dėl Rusijos agresijos karo Suomija ir Švedija pateikė paraiškas dėl narystės NATO, Ukraina ir Moldova pateikė paraiškas dėl narystės ES, daugiau kaip 50 valstybių Ukrainai suteikė tvirtus saugumo pagalbos paketus, o JT išreiškė tvirtą politinę paramą Ukrainai, todėl Rusija sukūrė geostrateginę padėtį, kurios, kaip ji teigė, siekė išvengti savo karu;
- P. kadangi Lenkija ir Baltijos šalys yra faktiškai fronto linijos valstybės, todėl karas ir jo padariniai jas paveikė labiausiai; kadangi jos susiduria su nuolatinėmis Rusijos provokacijomis, dėl kurių jau žuvo ES piliečiai, pavyzdžiui, 2022 m. lapkričio mėn. Przewodow miestelyje, Lenkijoje;
- Q. kadangi Irano Islamo Respublikos sprendimas tiekti Rusijai tūkstančius bepiločių lėktuvų „Shahed“ dar labiau įtvirtino jos, kaip izoliuotos valstybės, padėtį ir kadangi Islamo revoliucijos gvardijos korpusas dar gali pasiūlyti tolesnę karinę paramą, kad padėtų Maskvai siekti karo tikslų Ukrainoje; kadangi tai, kad Rusija ir toliau gauna paramą iš tokių šalių kaip Šiaurės Korėja ir Kinija, o tai dar kartą įrodo, kad ji nepalaužiamai priešinasi tarptautiniams įstatymams ir normoms;
- R. kadangi tai, kad 1994 m. Ukraina sutiko atsisakyti savo branduolinio arsenalo mainais į garantijas dėl jos teritorinio vientisumo, reiškia, kad ji nusipelno, jog tarptautinė bendruomenė aprūpintų ją visais moderniais ginklais, kurių jai reikia savo teritorijai ginti;
- S. kadangi Rusijos agresijos karas aiškiai parodo, kad transatlantinis bendradarbiavimas yra iš esmės svarbus ir kad valstybės narės turi atsisakyti klaidingo įsitikinimo, jog minkštoji galia yra tam tikras kietosios galios pakaitalas;
- 1. pakartoja, kad tvirtai remia Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą ir teritorinį vientisumą laikantis jos tarptautiniu mastu pripažintų sienų; pakartoja, kad kuo griežčiausiai smerkia Rusijos neteisėtą, neišprovokuotą ir nepateisinamą agresijos karą prieš Ukrainą; reikalauja, kad Rusija ir jos įgaliotinių pajėgos nutrauktų visus karinius veiksmus, ypač išpuolius prieš gyvenamuosius rajonus ir civilinę infrastruktūrą, ir kad Rusija atitrauktų visas karines pajėgas, įgaliotinius ir karinę įrangą iš visos tarptautiniu mastu pripažintos Ukrainos teritorijos;

2. dar kartą patvirtina savo nepalaužiamą solidarumą su Ukrainos žmonėmis, kurie nuo 2022 m. vasario 24 d. ir per pastaruosius devynerius Rusijos agresijos metus nuolatinių grasinimų ir išpuolių akivaizdoje ir toliau rodo nepaprastą drąsą ir atsparumą visais lygmenimis – nuo politinės vadovybės iki ginkluotųjų pajėgų ir atskirų piliečių;
3. pakartoja savo raginimą dar labiau padidinti ir dar greičiau teikti finansinę ir karinę pagalbą Ukrainai ir nedelsiant dislokuoti šiuolaikinę įrangą, ginklus ir naujos kartos oro gynybos bei „žemė–žemė“ sistemas, įskaitant armijos taktinių raketų sistemą (ATACMS); pritaria kelių valstybių narių ir tarptautinių partnerių sprendimui aprūpinti Ukrainą šiuolaikiškais pagrindiniais koviniais tankais, pėstininkų kovinėmis transporto priemonėmis ir šarvuočiais; pabrėžia, kad reikia žengti dar toliau ir kuo skubiau pristatyti Ukrainai Vakarų naikintuvus ir kovinius sraigtasparnius bei apmokyti ukrainiečių įgulas;
4. pabrėžia, kad galutinis Vakarų sąjungininkų tikslas turėtų būti:
 - a) karinis Rusijos pajėgų ir jų įgaliotinių Ukrainoje žlugimas, kuriam įvykus Kyjivas galėtų visiškai atkurti savo teritorinį vientisumą;
 - b) užtikrinti, kad Rusija išmokėtų Ukrainai kompensaciją už jai sukeltas milžiniškas kančias;
 - c) patraukti atsakomybės asmenis, atsakingus už agresijos karo prieš Ukrainą vykdymą, už jų padarytus nusikaltimus, įskaitant Vladimirą Putiną ir Aliaksandrą Lukašenką, taip pat karo nusikaltėlius žemesniuose Rusijos vyriausybės, Rusijos ginkluotųjų pajėgų ir jų įgaliotinių sluoksniuose;
 - d) užtikrinti, kad Rusijos imperializmas būtų išrautas su šaknimis ir nebesugrįžtų;
5. palankiai vertina tai, kad Ukrainai suteiktas šalies kandidatės statusas, ir pripažįsta dideles Ukrainos pastangas siekiant tikslų, kuriais grindžiamas šis statusas, nepaisant labai sudėtingų aplinkybių; pripažįsta pažangą, kurią Ukraina padarė vykdydama reformas, ir ragina Komisiją toliau padėti Ukrainai įvykdyti sąlygas, nurodytas Komisijos nuomonėje dėl jos paraiškos dėl narystės ES;
6. ragina skubiai parengti ir įgyvendinti naują sankcijų paketą, kuris sustiprintų jau taikomas ribojamąsias priemones ir apsunkintų Rusijos ir trečiųjų šalių galimybes jų išvengti, taip pat įvesti papildomas priemones, be kita ko, skirtas ES rinkose vis dar veikiančioms Rusijos bendrovėms, pvz., „Lukoil“, sumažinti ES bendradarbiavimą su Maskva branduolinio kuro srityje ir į sankcijų režimą įtraukti Rusijos valstybinę atominės energetikos korporaciją „Rosatom“, uždrausti importuoti Rusijos deimantus, sumažinti Rusijos naftos kainų viršutinę ribą ir sugriežtinti ribojamąsias priemones Baltarusijai, kurios, nepaisant daugybės raginimų, nėra tokios griežtos, kaip Maskvai taikomos sankcijos;
7. mano, kad bet kokia karo užbaigimo strategija turi būti grindžiama penkiais principais:
 - a) Vakarai turėtų visapusiškai remti Ukrainą kariniu ir finansų aspektais tiek, kiek reikia;

- b) Rusija turi atlyginti nuostolius už siaubingas mirtis ir žalą, kurią ji padarė Ukrainai;
 - c) Rusija negali *de facto* vetuoti ES ar NATO sprendimų ir negali būti sudaroma jokių slaptų susitarimų su Maskva;
 - d) negali būti grįžtama prie įprastos politikos;
 - e) Rusijoje turi įvykti esminiai pokyčiai ir ji privalo ir atsisakyti savo imperinės politikos;
8. todėl pakartoja savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms imtis iniciatyvos rengiant daugiašalį mechanizmą, kurį įgyvendinant būtų prižiūrima, kaip Rusija Ukrainai išmoka reparacijas, užtikrinamas jų mokėjimas ir kurį pasitelkiant jos būtų išmokamos, taip pat sudaromos sąlygos šiam tikslui panaudoti lėšas ir turtą, išaldytus dėl Rusijos invazijos;
9. ragina valstybes nares kartu su Ukraina ir Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) tarptautiniais pareigūnais ir prokurorais nuolat ir tvirtai siekti, kad būtų remiamas pasirengimas karo nusikaltimų tribunolams, kuriuose būtų teisiami Rusijos pareigūnai, ginkluotųjų pajėgų nariai ir jų įgaliotiniai, siekiant užtikrinti, kad visi karo nusikaltėliai būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn;
10. palankiai vertina NATO vaidmenį remiant Ukrainą ir stiprinant savo pafrontės valstybių gynybinius pajėgumus; pabrėžia Aljanso, kaip esminio Europos saugumo ateityje aspekto, vaidmenį, ypač po to, kai į jį įstos Švedija ir Suomija;
11. pabrėžia, kad Rusijos agresijos karas yra didžiausias karinis konfliktas Europos žemyne nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos ir kad jis rodo didėjančią konfliktą tarp demokratijos ir autoritarizmo;
12. pakartoja savo įsipareigojimą siekti, kad visa Europa būtų laisva ir taiki, o Ukraina, Sakartvelas ir Moldova taptų visateisėmis transatlantinių institucijų narėmis, nes toks yra jų visuomenių tikslas;
13. yra tvirtai įsitikinęs, kad karo baigtis ir tarptautinės bendruomenės pozicija turės labai svarbios įtakos kitų autoritarinių valstybių, pvz., Kinijos, Irano ir kitų, kurios atidžiai stebi karo eigą, būsimiems veiksams, nes, priklausomai nuo karo baigties, jos gali būti atgrasytos arba paskatintos imtis panašių, tarptautinę teisę pažeidžiančių veiksmų prieš savo kaimynus ar numanomus priešus ir taip dar labiau pakenkti tarptautiniam stabilumui, saugumui ir taikai;
14. dar kartą smerkia neseniai priimtą Tarptautinio olimpinio komiteto (TOK) sprendimą leisti Rusijos ir Baltarusijos sportininkams dalyvauti atrankoje į 2024 m. Paryžiaus olimpines žaidynes su neutralia vėliava, kuris neatitinka šių šalių įvairiapusės izoliacijos ir kurį abu režimai panaudos propagandos tikslais; ragina valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę daryti spaudimą TOK, kad šis tarptautiniam sporto pasauliui gėdą darantis sprendimas būtų atšauktas ir kad panašios pozicijos būtų laikomasi kitų sporto, kultūros ar mokslo renginių atveju;
15. smerkia Rusijos ginkluotųjų pajėgų ir su jomis susijusių subjektų padarytą nepataisomą

žalą kultūros objektams ir tebėra susirūpinęs, kad dėl karo padaugės tarptautiniu mastu vykdomos kontrabandos ir kultūros paveldo vagysčių atvejų;

16. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai, Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurui, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biurui, Tarptautiniam Raudonojo Kryžiaus komitetui, Tarptautiniam baudžiamajam teismui, Rusijos Federacijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui bei Ukrainos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.